

REGLEMENT FOR FINANS- OG GJELDSFORVALTNING

ØYER KOMMUNE

VEDTATT AV KOMMUNESTYRET XX.XX.2018 – SAK XX/18

INNHOOLD

1	Overordna rammer.....	2
2	Unntak fra reglementet.....	2
3	Formål.....	2
4	Ansvar og fullmakter	3
5	Generelle rammer og begrensninger	4
	5.1 Finansiell risiko	4
6	Forvaltning av kommunens likvide midler	6
	6.1 Generelle retningslinjer for likvide midler	6
	6.2 Strategiske retningslinjer for plassering.....	6
	6.3 Taktiske retningslinjer for plassering	7
	6.4 Rapportering.....	9
7	Forvaltning av kommunens gjeldsportefølje.....	9
	7.1 Sammensetning av kommunens lån	10
	7.2 Valg av låneinstrumenter og rentebindingsperiode	10
	7.3 Tillatte sikringsinstrumenter	11
	7.4 Rapportering.....	11
8	Forvaltning av langsiktige finansielle aktiva	12
9	Avvik og risikovurdering	12
	9.1 Avvik	12
	9.2 Risikovurdering.....	12

1 OVERORDNA RAMMER

Reglementet skal gi rammer og retningslinjer for Øyer kommunes finans- og gjeldsforvaltning. Det er utarbeidet på bakgrunn om Lov om kommuner og fylkeskommuner av 25. september 1992, § 52 og forskrift om kommuners og fylkeskommuners finans- og gjeldsforvaltning av 9. juni 2009.

Underliggende fullmakter, instruksjoner og rutiner skal hjemles i reglementet.

Reglementet gjelder for Øyer kommune og virksomhet i kommunale foretak etter Kommune-lovens § 11 og interkommunalt samarbeid etter Kommune-lovens § 27.

Reglementet trer i kraft den dag det er vedtatt i kommunestyret. Dette reglementet erstatter tidligere vedtatt reglement og instruksjoner som kommunestyret eller annet politisk organ har vedtatt for Øyer kommunes finans- og gjeldsforvaltning.

Reglement for finans- og gjeldsforvaltning skal vedtas minst én gang i hver kommunestyreperiode. Rådmannens skal initiere og utarbeide forslag til oppdateringer av reglementet ved behov.

2 UNNTAK FRA REGLEMENTET

1. Kommunens videreutlånsordning (startlån fra Husbanken) er ikke omfattet av dette reglementet, men de finansfaglige prinsipper skal anvendes så langt de passer.
2. Videre er ikke kommunens langsiktige utlån til og eierandeler i hel- og majoritetseide selskaper underlagt dette reglement.
3. Forvaltningen av kommunenes pensjonsmidler omfattes ikke av reglementet. Dette er regulert i eget regelverk, og det er også et lovmessig skille mellom kommunens midler på den ene siden og midlene i en pensjonsordning på den andre, slik at pensjonsordningens midler skal holdes atskilt fra forsikringstakerens midler.

3 FORMÅL

Finans- og gjeldsforvaltningen har som overordnet formål å sikre en tilfredsstillende avkastning samt stabile, forutsigbare og lave netto finansieringskostnader for kommunens aktiviteter innenfor definerte risikorammer.

Dette søkes oppnådd gjennom følgende delmål:

- Kommunen skal til enhver tid ha likviditet (inkludert trekkrettigheter) til å dekke løpende forpliktelser.
- Plassert likviditet skal over tid gi en god og konkurransedyktig avkastning innenfor definerte krav til likviditet og risiko, hensyntatt tidsperspektiv på plasseringene.
- Lånte midler skal over tid gi lavest mulig total kostnad innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, hensyntatt behov for forutsigbarhet i lånekostnader.

- Hindre kommunen fra å ta vesentlig finansiell risiko i forhold til refinansiering ved opptak av lån.
- Dersom kommunen har langsiktige finansielle aktiva, skal forvaltningen av disse gi en god langsiktig avkastning til akseptabel risiko som over tid skal bidra til å gi kommunens innbyggere et best mulig tjenestetilbud.

Reglementet er utarbeidet med den hensikt av Øyer kommune skal ha et gjennomarbeidet, dokumentert og kontrollerbart handlingsverktøy for håndtering av likvide midler og gjeld. Finans- og gjeldsforvaltning skal drives slik at kommunen ikke påføres vesentlig finansiell risiko.

Kommunen kan ikke pådra seg finansiell risiko utover rammene som er vedtatt i dette reglementet, eller benytte finansielle instrument som ikke eksplisitt er omtalt i reglementet. For Øyer kommune er kravet til lav risiko viktigere enn ønske om høy avkastning.

Øyer kommune har i dag ingen langsiktige finansielle aktiva å forvalte. Reglementet inneholder derfor kun bestemmelser for:

- Forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet for driftsformål
- Forvaltning av gjeldsporteføljen

Dersom kommunen på et tidspunkt får langsiktige finansielle aktiva til plassering, vil reglementet bli utvidet med regler for dette området. Det endrede reglementet skal vedtas av kommunestyret før oppstart av forvaltning av langsiktige aktiva.

4 ANSVAR OG FULLMAKTER

Kommunestyret delegerer til rådmannen forvaltning av kommunens likvide midler og låneavtaler innenfor de rammer og vilkår som framkommer av dette dokumentet. Fullmakten innbefatter også inngåelse av eventuelle avtaler ved bruk av ekstern kompetanse i forvaltningen.

Følgende fullmakter tilligger rådmannen:

- Gjennomføre opptak av lån etter vedtak fattet av kommunestyret
- Gjennomføre refinansiering av eksisterende lån
- Godkjenne rentebetingelser på lån
- Forestå den løpende forvaltningen av kommunens likvide midler, herunder:
 - Inngå avtale om kjøp og salg av verdipapirer
 - Inngå avtaler om kjøp og salg av andeler i verdipapirfond
 - Foreta plasseringer på særvilkår
- Inngå nødvendig avtale om ekstern bistand til nødvendig styrking av kommunens finanskompentanse, herunder
 - Avtaler om generell finansiell rådgivning.

- Inngå avtaler om bruk av rentesikringsinstrumenter innenfor de begrensninger som følger av dette dokumentet

Rådmannen kan delegeres videre.

Det tilligger rådmannen med hjemmel i dette finansreglement å utarbeide nødvendige fullmakter, instruksjoner og rutiner som er i overensstemmelse med kommunens overordnede økonomibestemmelser.

Finansforskriften pålegger kommunestyret å la uavhengig part med kompetanse om finansiell risiko vurdere kommunens reglement for finans- og gjeldsforvaltning, samt de administrative rutiner. Dette er gjennomført ved at reglementet og rutinene er forelagt kommunens revisor for uttale.

5 GENERELLE RAMMER OG BEGRENSNINGER

Kommunestyret skal selv gjennom fastsettelse av dette finansreglement, ta stilling til hva som er tilfredsstillende avkastning og vesentlig finansielle risiko, jfr. kommunelovens § 52.

Kommunestyret skal ta stilling til prinsipielle spørsmål om finans- og gjeldsforvaltningen, herunder hva som regnes som langsiktige finansielle aktiva. Det påligger rådmannen en selvstendig plikt til å utrede og legge frem saker for kommunestyret som anses som prinsipielle.

Rådmannen skal fortløpende vurdere egnetheten av reglementets forskjellige rammer og begrensninger, og om disse på en klar og tydelig måte sikrer at kapitalforvaltningen utøves forsvarlig i forhold til de risikoer kommunen er eksponert for.

Rådmannen er ansvarlig for at det til enhver tid er tilstrekkelig kunnskap i kommunen til å forestå finans- og gjeldsforvaltningen i tråd med dette reglement. Dersom rådmannens vurdering på et tidspunkt er at kommunen ikke innehar kunnskap som er i overensstemmelse med finansreglementets rammer, plikter rådmannen å redusere kompleksiteten i kommunens finans- og gjeldsforvaltning til et nivå som tilsvarer kommunens kunnskapsnivå.

Kommunen skal unngå selskaper, forbindelser og verdipapirer der forretningsidé og etisk standard kommer i konflikt med kommunens etiske standard. Dette gjelder forhold som knyttes til barn som arbeidskraft, brudd på menneskerettigheter, miljøforurensning, våpenindustri og aktivitet som bryter med norsk - eller eget lands - lovgivning.

5.1 FINANSIELL RISIKO

Kommunen skal ved all handel og overvåking vurdere finansiell risiko. Definisjon og rammer for finansiell risiko følger av punktene under.

KREDITTRISIKO er risiko for tap dersom debitor ikke kan oppfylle sine forpliktelser. Denne kan i størst mulig grad reduseres ved at kravet til lav risiko er viktigere enn ønsket om høy avkastning.

Dette oppnås ved å plassere i papirer av høy kvalitet som er utstedt av kjente og velrenommerte aktører i finansmarkedet.

Øyer kommunes kredittrisiko skal være lav.

MARKEDSRISIKO er risiko for endring i markedsverdi som følge av en generell endring i rentenivå eller en generell endring i andre markedsindekser. Markedsrisiko kan deles inn i systematisk risiko og usystematisk risiko. Systematisk risiko er forbundet med sannsynligheten for at det aktuelle markedet over tid vil stige eller falle. Usystematisk risiko – eller selskapsrisiko – er forbundet med at verdien på den aktuelle investering kan stige eller falle.

Øyer kommune skal ha lav systematisk risiko ved å binde rente på lån, bruke rentesikring, spre plasseringer og lån på ulik løpetid og, i den grad finansreglementets rammer tillater dette, i ulike markeder. Øyer kommune skal også ha lav usystematisk risiko ved i størst mulig grad å plassere i papirer av høy kvalitet og ved å spre plasseringene i forhold til de begrensningene som fremgår av dette reglementet.

LIKVIDITETSRISIKOEN er risiko for å ikke kunne realisere en fordring på ønsket tidspunkt og/eller til akseptabel pris.

Øyer kommunes likviditetsrisiko skal være lav da kommunen på kort varsel må kunne benytte midlene til ordinær drift eller investeringer. Dette oppnås ved utarbeidelse av likviditetsbudsjett som følges opp månedlig. Ved plasseringer i verdipapirer skal plasseringene kunne gjøres tilgjengelig på konsernkonto innen tre virkedager.

RENTERISIKO er risikoen for at verdien på lån og plasseringer i rentebærende papirer endrer seg når markedsrenten endrer seg.

Øyer kommune kan eksponere seg for noe renterisiko, men innenfor finansreglementets grenser som tilsier en lav til moderat risiko.

VALUTARISIKO er risiko knyttet til kurssvingninger i utenlands valuta.

Øyer kommune skal ikke ta valutarisiko.

EKSTERN OG INTERN ADMINISTRATIV RISIKO er risiko som går både på interne forhold i kommunen grunnet kompetanse, sykdom etc. Ekstern risiko ligger i viktige parameter hos eksterne aktører så som egenkapital, eierforhold, bemanning etc.

Administrativ risiko skal være lav gjennom å sørge for tilfredsstillende kompetanse og bemanningsplan i egen organisasjon. Ekstern administrativ risiko skal ivaretas ved at Øyer kommune kun benytter seg av solide, seriøse og velrenommerte forvaltere og informanter i finansmarkedet.

REFINANSIERINGSRISIKO er risiko for at kommunen ved kortsiktig finansiering kan komme opp i en situasjon der de ikke kan dekke sine betalingsforpliktelser ved forfall uten at det oppstår store kostnader i form av dyr refinansiering.

Øyer kommune kan eksponere seg for noe refinansieringsrisiko, men innenfor finans- og gjeldsforvaltningsreglementets grenser som tilsier en lav til moderat risiko.

6 FORVALTNING AV KOMMUNENS LIKVIDE MIDLER

Kommunens likvide midler består av de til enhver tid innestående midler på kommunens bankkonti og plassering av overskuddslikviditet i henhold til dette reglementet. Alle plasseringer gjøres i norske kroner.

Kommunen kan inngå rammeavtale for å ivareta det løpende behovet for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum internasjonal rating BBB+ eller tilsvarende kredittvurdering.

- **DRIFTSLIKVIDITET** – kommunen skal til enhver tid ha tilgjengelig driftslikviditet (inkludert evt. kassekreditt) som minst er like stor som forventet likviditetsbehov de neste 3 måneder. All likviditet utover dette utgjør overskuddslikviditet.
- **OVERSKUDDSLIKVIDITET** – består av likvide midler utover driftslikviditet.

6.1 GENERELLE RETNINGSLINJER FOR LIKVIDE MIDLER

Kommunens forvaltning av likvide midler skal utføres slik at den overordnede målsetningen for finans- og gjeldsforvaltningen oppnås.

Det skal foreligge en løpende prognose for utviklingen i kommunens likviditetsbehov for de neste 12 måneder. Forvaltningen av kommunens likvide midler skal baseres på denne prognosen.

Plasseringene skal gjøres slik at likviditetsbehovet dekkes, jf. kravet til størrelse på driftslikviditeten, samtidig som en forsvarlig avkastning oppnås innenfor rammene for risiko i dette reglement.

Før kjøp foretas skal finansiell risiko vurderes. Likeledes skal alle posisjoner innen finansområdet fortløpende overvåkes og vurderes med tanke på finansiell risiko.

6.2 STRATEGISKE RETNINGSLINJER FOR PLASSERING

Kommunens driftslikviditet skal alltid plasseres på konto i tråd med hovedbankavtale eller som øvrige løpende oppsigelige bankinnskudd. Det kan ikke inngås avtale om tidsbinding.

Plasseringen av kommunens overskuddslikviditet kan gjøres innenfor den investeringshorisont som avdekkes i likviditetsprognosen. For plassering av kommunens overskuddslikviditet skal en søke å oppnå tilfredsstillende avkastning innenfor rammene for lav risiko som gjelder i dette reglement.

6.3 TAKTISKE RETNINGSLINJER FOR PLASSERING

1. PLASSERINGSRAMMER FOR GRUNNLIKVIDITET:

- A. Kommunens driftslikviditet skal uten unntak plasseres som bankinnskudd hos kommunens hovedbankforbindelse, eventuelt supplert med innskudd i andre større spare- og forretningsbanker dersom hovedbankforbindelse ikke kan gi et like godt tilbud.
- B. Driftslikviditeten skal plasseres som flytende innskudd uten tidsbinding.
- C. Krav til bankene er at forvaltningskapital skal minimum være på NOK 5 mrd. Bankene må ha minimum internasjonal kredittrating BBB eller tilsvarende kredittvurdering.
- D. Kommunens samlede eksponering (innskudd) mot den enkelte bank skal ikke overstige 2 % av bankens forvaltningskapital.
- E. Det kan avtales trekkrettigheter, da med kommunens hovedbankforbindelse.

2. PLASSERINGSRAMMER FOR OVERSKUDDSLIKVIDITET:

- A. Kommunens overskuddslikviditet kan plasseres som bankinnskudd hos kommunens hovedbankforbindelse eller annen bank i tråd med punkt 1 C og D. For overskuddslikviditeten kan det avtales tidsinnskudd med inntil 1 års løpetid.
- B. Overskuddslikviditet kan også plasseres i sertifikater og obligasjoner utstedt av Den norske Stat eller garantert av Den norske Stat, herunder statsforetak.
- C. Overskuddslikviditet kan også plasseres som sertifikater og obligasjoner utstedt av norske kommuner og fylkeskommuner, eller sertifikater og obligasjoner garantert av kommuner eller fylkeskommuner.
- D. Overskuddslikviditet kan også plasseres som sertifikater og obligasjoner utstedt av norske banker, finansinstitusjoner og kredittforetak der utsteder er vurdert til en rating på BBB eller bedre.
- E. Overskuddslikviditet kan også plasseres som andeler i rentefond av typen pengemarkeds-/obligasjonsfond. Fondene må være forvaltet av velrenommerede forvaltningsselskaper etablert i Norge. Det kan kun benyttes fond som investerer i hht. lov om verdipapirfond, og fondene skal tilfredsstille Finanstilsynets regler om 20 % kapitalvekting for pensjonskasser. Det skal ikke være begrensninger på uttaksretten i de pengemarkedsfondene som Øyer kommune benytter, og midlene skal alltid være tilgjengelige på få dager.
- F. Plassering i direkte eie av verdipapirer, jf. punkt 1 B, C, D må skje gjennom ekstern forvalter. Rådmannen må forvise seg om at det er utarbeidet en forvaltningsinstruks som tar hensyn til kommunens vedtatte rammer i dette reglement. Rådmannen må også forvise seg om at vedkommende forvalter representerer et anerkjent forvaltningsselskap og er del av en anerkjent institusjon/finanskonsern.

3. BELØPSBEGRENSNINGER

- A. For plasseringer nevnt i pkt. 2 A settes det ingen øvre beløpsramme for kommunens plasseringer. Dersom plassering skjer i annen bank enn hos kommunens hovedbankforbindelse settes det dog en beløpsgrense på 10 millioner kroner pr. bank.
- B. For plasseringer nevnt i punkt 2 B, C settes en maksimal eksponering på 10 % pr utsteder begrenset oppad til 10 millioner kr. Prosentatsen regnes ut fra det totale volum plassert utenfor konsernkonto i bank. Prosentbegrensningen settes likevel til 20 % såfremt den nominelle eksponering pr utsteder ikke overskrider 3 millioner kroner.
- C. For plasseringer nevnt i pkt. 2 E settes en maksgrense på 10 % av fondets verdi, og en beløpsgrense på maksimalt 10 millioner kroner pr. fond.
- D. Andre begrensninger;
- Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner.
 - Det kan ikke plasseres i aksjer eller egenkapitalbevis (grunnfondsbevis).
 - Det kan ikke plasseres midler i ansvarlige lån.
- E. Det kan ikke plasseres i obligasjoner med rentefølsomhet over 2.
- F. Det kan ikke plasseres i obligasjoner med løpetid (tid til innfrielse) lengre enn 3 år.
- G. Plasseringer i rentefond skal skje etter disse kriterier:

	Pengemarkedsfond med lav risiko	Obligasjonsfond med lav risiko
Pengemarkedsfond med lav risiko	Mindre eller lik 1 år	Ingen restriksjoner
Fondets rentefølsomhet	Mindre enn 0,5	Mindre enn 2
Fondets vekta gjennomsnittlige løpetid	Mindre enn ett år	Mindre eller lik 3 år
Kredittkvalitet	Min. BBB- /BIS-vekt 20 %	Min. BBB- /BIS-vekt 20 %
Ansvarlig lån	Ingen	Ingen
Valuta	Kun NOK	Kun NOK
FRN*	Maks 25 % og maks 3 år	Ingen restriksjoner

**FRN er rentepapirer med flytende rente knyttet til 3 og 6 mnd NIBOR, uten klausul som gir investor rett til å selge papirene tilbake til utsteder ved tidspunktet for renteregulering.*

Kriteriene følger bransjestandard for informasjon og klassifisering av pengemarkedsfond og obligasjonsfond utarbeidet av Verdipapirfondenes forening. Kriteriene under obligasjonsfond med lav risiko er noe strammet inn i forhold til denne standard.

H. Totalporteføljens sammensetning skal være:

Kategori	Yttergrense
Bankinnskudd	0-100 % av total overskuddslikviditet
Pengemarkedsfond	0-80 % av total overskuddslikviditet
Obligasjonsfond	0-20 % av total overskuddslikviditet
Sertifikater og obligasjoner (enkeltpapirer – direkte eie)	0-10 % av total overskuddslikviditet

I. Kortsiktig likviditet til driftsformål plassert utenfor bankavtalen skal utgjøre minimum 0,2 % over rente i bankavtale.

6.4 RAPPORTERING

Rådmannen skal i forbindelse med kvartalsrapportering legge fram rapporter til kommunestyret som viser status for forvaltning av ledig likviditet og andre midler beregnet til driftsformål. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang legge fram rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapportene skal ta utgangspunkt i følgende tabell:

	31.12.20xx-1		31.3.xx		30.6.xx		30.9.xx		31.12.xx	
	Mill kr	%	Mill kr	%	Mill kr	%	Mill kr	%	Mill kr	%
Innskudd hos hovedbankforbindelse										
Innskudd med tidsbinding										
Andel pengemarkedsfond										
Samlet kortsiktig likviditet		100		100		100		100		100
Årlig avkastning siden 31.12.20XX										
Avkastning benchmark (3 mnd NIBOR)										

Rapporten skal i tillegg si noe om:

- Rådmannens kommentar knyttet til sammensetning, rentebetingelser og avkastning, vesentlige markedsendringer og endring i risikoeksponering.
- Beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i dette reglementet.

7 FORVALTNING AV KOMMUNENS GJELDSPORTEFØLJE

Kommunestyret fatter vedtak om opptak av nye lån i budsjettåret. Vedtaket skal som minimum angi lånebeløp. Som hovedregel er nedbetalingstid knyttet til minimumsavdrag, dersom ikke annet er vedtatt av kommunestyret.

Med utgangspunkt i kommunestyrets vedtak skal det gjennomføres låneopptak, herunder godkjenning av lånevilkår. For øvrig skal forvaltning av kommunens innlån skje etter de retningslinjer som framgår av dette reglementet og i tråd med bestemmelsene i KommuneLovens § 50 om låneopptak.

Det kan også tas opp lån til refinansiering av eksisterende gjeld.

Alle lån skal tas opp i norske kroner.

Låneopptak skal søkes gjennomført til markedets mest gunstige betingelser.

Gjeldende regler for offentlige anskaffelser skal følges.

Tidspunkt for låneopptak skal vurderes opp mot likviditetsbehov, vedtatt investeringsbudsjett, forventninger om framtidig renteutvikling og generelle markedsforhold.

Kommunens gjeldsbrev skal undertegnes av ordfører eller rådmann.

7.1 SAMMENSETNING AV KOMMUNENS LÅN

Styringen av låneporteføljen skal primært gjennomføres slik at den ønskede utviklingen for kommunens finansutgifter oppnås. På kort sikt vektlegges forutsigbarhet i renteutgiftene og på lengre sikt vektlegges lavest mulig rentekostnad.

- Låneporteføljen skal bestå av færrest mulig lån, men dog slik at refinansieringsrisikoen begrenses.
- Et enkeltlån kan ikke utgjøre mer enn 35 % av den samlede låneporteføljen.
- Ikke mer enn 30 % av den samla låneporteføljen kan ha forfall innen 12 måneder.
- Lån kan tas opp som åpne serier og uten avdrag (bulletlån).

7.2 VALG AV LÅNEINSTRUMENTER OG RENTEBINDINGSPERIODE

Reglementet legger opp til en miks av fast- og flytende rente. Kommunens lånerente vil bli benchmarket mot en referanserente som er 3 mnd NIBOR.

I en normalsituasjon og som benchmark skal den samla gjeldsporteføljens vektete renteløpetid være 2,5 år.

Forvaltningen skal legges opp etter følgende prinsipper:

- Lav refinansieringsrisiko. Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for renteregulering/forfall.
- Lån kan tas opp i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i sertifikat- og obligasjonsmarkedet.
- Gjennomsnittlig gjenværende rentebinding på samlet rentebærende gjeld skal være mellom 1 og 4 år.
- Andel lån med fast rente skal være minimum 30 %.
- Andel lån med flytende rente skal minimum være 30 %.

7.3 TILLATTE SIKRINGSINSTRUMENTER

For å oppnå ønsket rentebinding gis det anledning til å benytte framtidige renteavtaler (FRA) og rentebytteavtaler (SWAP). Rentesikringsinstrumentene kan benyttes i den hensikt å endre renteeksponeringen for kommunens lånegjeld. Instrumentene skal kun brukes i sikringsøyemed, og kan ikke overstige underliggende plasseringer og lån.

Ved terminering av kontrakter før forfall, skal resultatet synliggjøres i regnskapet, iht. god kommunal regnskapskikk.

7.4 RAPPORTERING

Rådmannen skal i forbindelse med kvartalsrapportering legge fram rapporter til kommunestyret som viser status for forvaltning av kommunens gjeldsportefølje. I tillegg skal rådmannen etter årets utgang legge fram rapport for kommunestyret som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Rapportene skal ta utgangspunkt i følgende tabell:

	Ramme gjelds- og finansreglement	31.12.20XX-1		31.3.XX			30.6.XX			30.9.XX			31.12.XX			
		Mill kr	%	Rbt	Mill kr	%	Rbt	Mill kr	%	Rbt	Mill kr	%	Rbt	Mill kr	%	Rbt
Lån med pt rente																
Lån med NIBOR-basert rente	> 30 %															
Lån med fast rente	> 30 %															
Samlet langsiktig gjeld																
Rentekostand siden 31.12.20XX-1																
Benchmark (3 mnd NIBOR)																
Antall løpende enkeltlån																
Største enkeltlån i samlet portefølje	> 35 %															
Lån som forfaller og må refinansieres innen 12 mnd	30 %															
Opptak av nye lån																
<i>Rbt: gjennomsnittlig rentebindingstid</i>																

Rapporten skal i tillegg si noe om:

- Rådmannens kommentar knyttet til risikoeksponering, gjenværende rentebinding og rentebetingelser i forhold til kommunens økonomiske situasjon og situasjonen i lånemarkedet, samt forestående finansierings-/refinansieringsbehov.
- Beskrivelse og vurdering av avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i dette reglementet.

8 FORVALTNING AV LANGSIKTIGE FINANSIELLE AKTIVA

Langsiktige finansielle aktiva regnes som den delen av kommunens finansielle midler som i henhold til foreliggende prognoser, budsjett og planer, ikke skal benyttes til drift, investeringer eller nedbetaling av gjeld de neste 5 -7 årene. Per i dag benyttes alle ledige finansielle midler til å sikre løpende finansiell handlefrihet på kort sikt, og kommunen har ikke midler som kan frigjøres for langsiktig plassering. Reglementet har derfor ikke rammer for plassering av langsiktige finansielle aktiva. Dersom kommunen på et senere tidspunkt får langsiktige finansielle aktiva til plassering, vil finansreglementet bli utvidet med regler for dette området.

9 AVVIK OG RISIKOVURDERING

9.1 AVVIK

Det skal etableres administrative rutiner som sørger for at finansforvaltningen er gjenstand for kontroll og at utøvelsen skjer i tråd med finansreglementet, gjeldende lover og forskrift om kommuners og fylkeskommuners finansforvaltning. Hvis det oppstår avvik fra reglementet skal avviket lukkes straks, jf. rutiner for finans- og gjeldsforvaltning punkt 5, avvikshåndtering.

9.2 RISIKOVURDERING

Det skal til hver rapportering til kommunestyret gjøres risikovurderinger knyttet til renterisiko. Rapporteringen skal ta utgangspunkt i følgende tabell:

Nåværende gjeld og plasseringer	Balanse %	Balanse NOK	Endringsparameter	Rbt	Beregnet tap NOK
Gjeld med flytende rente					
Rentekompensasjon					
Selvkostområde					
Gjeld med fast rente					
Passiva					
Bank					
Finans aktiva					
Hvis renta øker med 1 % vil det med nåværende lån medføre årlig					NOK

FORKLARING AV ORD OG UTTRYKK

Bulletlån

Lån som etter fastsatte betingelser løper uten avdrag og i sin helhet forfaller på et bestemt tidspunkt. Brukes mest i forbindelse med obligasjonslån uten avdrag.

Durasjon

Durasjon er den vektete gjennomsnittstiden til forfall på et lån beregnet ut fra nåverdien på framtidige kontantstrømmer (avdragsprofil).

Likviditet

Likviditet betyr betalingsevne og er et uttrykk for evnen til å kunne betale løpende. God likviditet betyr at man har mulighet til å dekke forventede og uforutsette utgifter. Det er også et mål på hvor hyppig et verdipapir omsettes (omsetningshastighet). Et likvid verdipapir, med høy omsetningshastighet, er normalt lettere å få omsatt enn et ikke likvid verdipapir. Et marked regnes som likvid når forskjellen mellom kjøps- og salgskursene er liten og det omsettes store mengder med begrenset innvirkning på kursene.

Obligasjon

En obligasjon er et rentebærende gjeldsbrev som sier at utsteder skylder innehaveren penger. Obligasjoner blir som regel utstedt for perioder på ett eller flere år med en fast kupongrente som gjenspeiler markedsrenten på utstedelsestidspunktet. Utstederen betaler innehaveren renter på faste tidspunkt, gjerne en eller to ganger i året, i den avtalte perioden. Ved forfallstidspunktet betaler utstederen den avtalte verdien av obligasjonen tilbake til innehaveren av obligasjonen.

Rating (kreditvurdering)

Rating betyr rangering og står for det å rangere kredittvaliditeten på et gjeldsinstrument. Internasjonalt er det egne ratingbyråer som gjennom grundige analyser utarbeider slike ratinger. De mest kjente er Standard&Poors (S&P) og Moodys. Det er en arbeidskrevende og kostbar prosess for en offentlig låntager eller bedrift å få sin gjeld ratet av en av de to nevnte byråene. I Norge er det derfor ikke mange låntagere som har slik internasjonal rating. I Norge lager enkelte banker og meglerhus sine lokale ratinger som er gratis for låntager og som brukes i bankens eller meglerhusets markedsføring av den enkelte låntagers lån.

Ratingsskala

A: Kredittrisikoen er tilnærmet null

AA: Trygg investering, lav risiko for fiasko

AAA: Trygg investering, med mindre det forekommer uforutsette hendelser i økonomien eller bransjen.

BBB: Middels trygg investering. Ofte ved forringelse i økonomien, det vil kunne oppstå problemer.

BB: Spekulativ investering. Ofte ved forverret situasjon, gjerne problemer med å forutse framtidig situasjon.

B: Spekulativ investering. Forverret situasjon er ventet.

Refinansiering

Innebærer for eksempel at et lån flyttes fra en bank til en annen, eller at flere smålån slås sammen til ett lån, eller at vilkårene på lånet endres.

Refinansieringsrisiko

Refinansieringsrisiko er risikoen for at kommunen ikke klarer å hente inn ny kapital når eksisterende lån forfaller. Dersom kommunen ikke har likviditet eller tilstrekkelig trekkrettigheter tilgjengelig, vil det påløpe betalingsmislighold.

Rentefølsomhet

Rentefølsomheten er et sentralt mål på risiko, og sier noe om hvor mye kursen på et obligasjonsfond (eller pengemarkedsfond) endres ved renteendring på ett prosentpoeng i pengemarkedet.

Rentebytteavtale (Swap)

Avtale mellom to parter om å bytte framtidige rentebetalinger knyttet til en bestemt hovedstol. Selve hovedstolen blir normalt ikke vekslet inn. Slike avtaler gjør det i prinsippet mulig å skille valget av rentebinding fra valg av låneinstrument.

Rentebinding

Gjenstående rentebindingstid beregnet ut fra referansedato. Rentebinding hensyntar også avdragsstrukturen på lånet. Lån med flytende rente har null i rentebinding.

Dersom en rente har 10 års binding (fastrente), og har like stor hovedstol for hele bindingstiden (avdragsfritt lån), vil rentebinding være 10 ved bindingstidens start. Dersom renten følger en lineær avdragsprofil som gjør at hovedstol ender i null etter 10 år, vil rentebinding ved start være 5. her har man altså bundet halvparten så mye gjennom bindingstiden.

Sertifikat

Standardisert omsettelig lån med løpetid på inntil 12 måneder, definert som kortsiktig lån.